

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 9.1 Национална сигурност, област на висше образование 9. Сигурност и отбрана в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

1. Хронология на процедурата:

Процедурата за програмна акредитация на **професионално направление 9.1 Национална сигурност** в област на висше образование 9. **Сигурност и отбрана в ПУ „Паисий Хилендарски“** е открита от Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана на 13.12.2019 г. (Протокол № 28) по искане на висшето училище (вх. № 1011/11.12.2019 г.). Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 27.02.2020 г. (Протокол 4) в състав:

1. проф. д-р Евгени Манев – УниБИТ - ръководител на ЕГ;
 2. проф. д-р Христо Христов, ШУ “Епископ Константин Преславски“ – член на ЕГ;
 3. доц. д-р Георги Петрунов, УНСС – член на ЕГ;
 4. студент Георги Хинов – член на ЕГ;
- наблюдаващ процедурата член на ПК на НАОА : проф. д.н. Севдалина Димитрова

и извършиха проверка на оценяваната институция в периода 07-08.07. 2020 година.

На заседание, проведено на 26.08.2020 г. (Протокол № 18), на основание чл. 88 а от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

При предходната процедура за оценяване на проект за откриване на професионално направление 9.1 Национална сигурност в ПУ „Паисий Хилендарски“ Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана е дала положителна оценка (Протокол № 6/ 19.03.2018 г.) и е направила 5 (пет) препоръки:

1. *Да се създаде обучаващо звено в професионално направление 9.1 Национална сигурност, попълнено с необходимия преподавателски състав. Срок: м. април 2020 г.*

Резултати: С протокол № 31/19.11.2018 г. на АС е утвърдено решението на ФС от 12.11.2018 год. (Протокол № 128) за създаване на катедра „Политически науки и национална сигурност“ в състава на ФИСН. Академичният състав на катедрата с квалификация в областта на националната сигурност е представен от един професор д.н. по национална сигурност; един доцент по национална сигурност; и един доцент по външна политика и национална сигурност. За кадровото осигуряване на катедрата с

решение на катедрения съвет (протокол № 46/18.11.2019 год.) и на ФС на ФИСН (протокол №140/25.11.2019 год.) е назначен „асистент“ по миграция, граничен контрол и антитероризъм и са обявени конкурси за академичните длъжности „главен асистент“ по информационна сигурност и „доцент“ по миграция, граничен контрол и антитероризъм, които са реализирани.

2. *Да се разработи и прилага стратегия за развитие на ПН 9.1 Национална сигурност. Срок: м. април 2019 г.*

Резултати: Разработена е от катедра „ПННС“, обсъдена, приета и утвърдена от КС Стратегия за развитие на ПН 9.1. Национална сигурност, в която са посочени основните приоритети в обучението на студенти в ПН 9.1. чрез прилагане на съвременна методика, интерактивни и иновативни методи, модерна дигитална техника и симулации.

3. *Във ФИСН да се създаде и обособи необходимия литературен фонд за обучението в професионално направление 9.1 Национална сигурност. Срок: м. декември 2018 г.*

Резултати: На основата на списъци с необходимата литература, за закупуване на посочените в него заглавия от ФИСН и доклади на декана на ФИСН, е изграден библиотечен фонд, който непрекъснато се актуализира. Към датата на посещението на ЕГ са осигурени над 250 заглавия на български и чужди езици. Осигурен е достъп на студентите до електронни библиотеки със специализирана литература на водещи академични центрове в България и в чужбина.

4. *Да се привличат специалисти от практиката на професионално направление 9.1. Национална сигурност в комисиите за семестриалните и държавни изпити по ПН. Срок: постоянен.*

Резултати: В катедра „ПННС“ е изготвен, обсъден, одобрен и утвърден списък със специалисти от сферата на националната сигурност, които се включват в комисиите за семестриални и държавни изпити и като консултанти на дипломанти.

5. *Да се сключат необходимите договори с институциите от сектора за сигурност за провеждане на учебни практики и стажове по професионално направление 9.1 Национална сигурност. Срок: при необходимост*

Резултати: ФИСН създава и развива партньорски отношения с български и чуждестранни компании, работещи в различни сфери на стопанството. През периода 2018 – 2019 г. по инициатива на катедра „Политически науки и национална сигурност“ са сключени рамкови договори за сътрудничество със следните организации в областта на сигурността: Българска асоциация на сертифицираните етични хакери; Българска асоциация по киберсигурност; Съюз на фирмите за охрана и сигурност; Съюз за стопанска инициатива. На финален етап са преговорите за сключване на споразумения с Института по психология на МВР и Академия на МВР. Представен е списък с университетите, с които ПУ има договори за дългогодишно двустранно сътрудничество и във връзка с област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана, професионално направление: 9.1

“Национална сигурност” и по програма Еразъм+ (представени са в приложения 4.5 и 4.6 към доклад-самооценка за ПА на ПН 9.1 и сканирани рамкови договори за сътрудничество).

Постоянната комисия констатира, че препоръките се изпълняват.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4¹:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

Обучението в ПН 9.1.се осъществява във факултет „Икономически и социални науки“ (ФИСН) от катедра „Политически науки и национална сигурност“ на ПУ „Паисий Хилендарски“ в ОКС “бакалавър”, специалност “Национална сигурност”– редовна и задочна форма и ОКС „магистър“, специалност „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ – редовна форма и специалност „Киберсигурност“ – редовна форма. Общият брой на обучаваните студенти в ПН 9.1. към началото на учебната 2019/2020 год. е 187, разпределени както следва по специалности и форми на обучение: ОКС „бакалавър“ – специалност „Национална сигурност“ общо 134 бр., в т.ч. 74 броя – РО и 60 бр. ЗО; ОКС „магистър“ общо 53 броя, в т.ч. специалност „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ – 36 броя РО и специалност „Киберсигурност“- 17 броя РО.

Приемът и обучението в ПУ 9.1.се извършват по реда и условията, определени от ЗВО и правилниците на ПУ, **Стратегията за развитие на ФИСН, Стратегията за развитие на професионалното направление**, кореспондиращи с мисията, целите и задачите на ПУ и на ФИСН за подготовката на висококвалифицирани и конкурентоспособни специалисти съобразно изискванията на пазара на труда и динамично променящата се среда на сигурност, с налични достатъчно по обем доказателства. В ПУ и ФИСН функционира организация за управление на качеството на учебния

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

процес, публично оповестени **Политика и Система за оценка и осигуряване на качеството** (COOK) -(<https://uni-plovdiv.bg/pages/index/167/>).

Поддържането на качеството на образователната, научноизследователската дейност и академичния състав в професионалното направление 9.1 Национална сигурност, е посредством **Комисията по качество** към ФИСН, която функционира в съответствие с подписаните международни споразумения, в т.ч. Европейската харта на учените; Стандарти и насоки за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG), одобрени от Конференцията на министрите в Ереван, 14 – 15 май 2015 г. и др. , с посочена връзка за комуникация (quality_fisn@mail.bg; ethics_fisn@mail.bg).

В ПУ и ФИСН имат ясно разписани правила и процедури, осигуряващи прозрачността на дейността на COOK, като за нейното поддържане и наблюдение участие имат и представители на студентската общност. Установено е 100 % изпълнение на планираните вътрешни одити и на факултетно, и на университетско ниво.

В ПУ и ФИСН е изградена и се прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението в рамките на националния и институционалния контекст, отчитайки спецификата на ПН 9.1 Национална сигурност. Същата е съобразена със **Стратегията за прилагане на резултатите от научноизследователската дейност в ПУ.**

Обучаемите от ПН 9.1.имат достъп до необходимата информация, свързана с тяхното обучение, провежда се целенасочена дейност по отношение стимулирането на научните изследвания в контекста на проблематиката, свързана с обучението по специалността.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/ „Управление на качеството на образованието“

ПУ има организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност, в съответствие с която се осигурява управлението на качеството на обучение в ПН 9.1. Изградена е и добре функционираща **Вътрешната система за управление и контрол на качеството на обучението**, основана на университетски стандарти за работа по политики, процедури и правила. Системата е процесно ориентирана към управление, образователна дейност, научноизследователска дейност, постигнати резултати. Институционалната отговорност за управлението на качеството е на Университетската комисия по оценяване и акредитация. На ниво факултет функционира Факултетната комисия по качеството, чиято дейност е регламентирана с Правилник за дейността ѝ и съобразена с резултатите от анкетните проучвания на обучаемите.

В ПУ и ФИСН се прилагат етични правила за осигуряване на академично единство, чрез които се гарантират академичните свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, съгласно

изискванията на ЗВО, разписани в Етичен кодекс на работещите в ПУ. Във ФИСН е създадена и функционира Етична комисия. Разработени са и се прилагат процедури за предотвратяване, установяване и реакция срещу плагиатство и други неетични прояви, публично оповестени и с адреси за комуникация (quality_fisn@mail.bg ; ethics_fisn@mail.bg). През отчетния период в професионалното направление не са констатирани изпитни измами и плагиатство. В ПН 9.1. няма регистрирани жалби.

Стандарт 1 напълно се изпълнява.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/ „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

В ПУ са създадени и се прилагат правила и процедури за изготвянето, приемането и обновяването на учебната документация за отделните образователно-квалификационни степени съгласно съществуващата законова база на национално и университетско равнище.

Разработването на учебната документация във ФИСН е съобразено с европейския формат ECTS label за стандартизирана учебна документация, като е създаден макет на учебен план. Учебните планове и програми за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ за ПН 9.1 Национална сигурност отразяват нормативната база в областта на висшето образование, вътрешната нормативна уредба на ПУ и важни национални документи в областта на сигурността. Съдържанието на учебните програми и практическата подготовка на обучаемите са съобразени с мнението на обучаемите чрез анкетните проучвания и с мнението на потребителите на кадри (базови институции от сектора за сигурност, в които студентите осъществяват практическото си обучение.). В структурно отношение учебните планове в ПН 9.1 Национална сигурност включват **задължителни, избираеми и факултативни учебни курсове**, чието съотношение е както следва: специалност Национална сигурност – РО -36:12:2, което в относителен дял спрямо общият брой дисциплини - 50 бр. съставлява 72% : 24 %; 4 %; Национална сигурност – 30 -34:12:2, относителен дял от общо 48 бр. дисциплини е 71 %:25 % :4 %; Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм – РО – 9:3 (задължителни : избираеми), съответно 75 % : 25 % от общо 12 дисциплини; Киберсигурност – 12:3 (задължителни : избираеми), съответно 80% : 20 % спрямо общия 15 броя дисциплини.

ПУ и ФИСН имат създадени *оценъчна система* на резултатите от обучението по всяка дисциплина и *оценъчна процедура* за завършване на курса на обучение във всяка една специалност. Описани са минималните стандартни изисквания, доказващи необходимите компетенции и

позволяващи професионална мобилност на студенти и на завършили ПН 9.1.

В ПУ се прилагат установени процедурни методи и средства за проверка на оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни работи. За проверка на оригиналността и автентичността на дипломните и дисертационните работи се използват електронни ресурси като: Copyscape (<https://www.copyscape.com/>); Viper (<https://www.scanmyessay.com/>) и PlagiarismCheck (<https://plagiarismcheck.org/>).

Обучението по ПН 9.1. е съвместимо с учебните планове и програми на други ВУ в България и ЕС или извън ЕС, което създава условия за професионална мобилност на обучаемите. Акцентът е към специализираните курсове, насочени към изграждането на базова икономическа подготовка и стремеж за отчитане на регионалната, национална специфика и съвременните научни постижения по професионалното направление в международен план.

ПУ има разработен **Регламент за разработване, приемане и актуализиране на учебната документация** и се изпълняват специфични процедури за наблюдение (контролиране), анализиране, оценяване и утвърждаване (одобряване, приемане) на всяка учебна програма и на учебната документация на ПН 9.1 Национална сигурност.

Учебните планове и програми във ФИСН периодично се обсъждат с потребителите на кадри (работодатели, общински и държавни институции), с настоящи и дипломирани студенти, като са създадени партньорски отношения от катедра „Политически науки и национална сигурност“ със структури от системата на националната сигурност и се прилагат различни полезни форми на сътрудничество на базата на двустранни договори.

В ПУ, ФИСН и в ПН 9.1. съществува процедура за определяне на структурата на учебните планове, съобразена с националните и институционалните нормативни изисквания и изискванията на ECTS макет на учебни програми по съответните дисциплини.

Стандарт 2 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/ „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Обучението на студентите в ПН 9.1 Национална сигурност се осъществява в съответствие с приетата стратегията за развитието на професионалното направление, изискванията по образователно-квалификационни степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на ПУ и ФИСН. Квалификационните характеристики на специалностите отразяват точно и ясно позицията на бъдещите специалисти в квалификационните рамки, прилагат се съвременни изисквания за обучение и образователни технологии, съобразени със спецификата на

изучаваните дисциплини. Използват се съвременни технически средства и модерни информационни технологии в учебния процес.

В обучението в ПН 9.1. се привличат и високо квалифицирани чуждестранни специалисти - преподаватели и консултанти по усъвършенстване на учебните планове и повишаване на качеството на обучение, в потвърждение на което е установената по телеконферендна връзка по време на посещението на ЕГ с експерти по сигурността на високо ниво от Държавата Израел и от ЕК.

ФИСН има **сключени договори за провеждане на учебни практики** и практически стажове в образователни, държавни, общински и социални институции, неправителствени организации, читалища, предприятия и частни фирми.

Регулярно се провеждат проучвания на мненията и предложенията на студентите от специалностите на ПН 9.1.

Във ФИСН е изградена стройна и строга организация за функциониране на системите за обучение и оценяване. В комисиите за семестриални изпити се включват специалисти от практиката. Предпочитаните форми на проверка и оценка на знанията от студентите са: разработка и защита на проект – 92%; тест – 89%; писмен изпит – 70%. Прилага се диверсифициран портфейл от методи и стандарти за проверка и оценка на знанията, като за целта е приет макет ECTS, в който са включени критерии за оценяване по всяка дисциплина.

Във ФИСН са осигурени добри възможности за динамична и прозрачна обратна връзка между преподаватели и студенти от ПН 9.1. (https://fism.uniplovdiv.bg/index.php?Option=com_content&view=article&id=4&Itemid=5). Със заповед на Декана на ФИСН от 2014 год. е гарантирана публичността на изпитните процедури, включително и на държавните изпити.

В ПУ и ФИСН е създадена необходимата нормативна уредба и организация за текущ мониторинг и периодичен анализ за оценка на ефективността на качеството на образователния процес, като за целта се привличат и студенти, партньорски организации, експерти и потребители на кадри.

В ПУ са създадени правила за разглеждане на жалби от студенти, описани в Етичния кодекс на университета и предмет на разглеждане от страна на Етичната комисия при ФИСН. През отчетния период няма постъпили жалби на студенти.

Стандарт 3 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/ „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно

прилагане“

В ПН 9.1. има ясно формулирани дейности на „жизнения цикъл“ на студентите – от приема до завършване на тяхното обучение, оповестени на сайта на Университета <https://uniplovdiv.bg/> и сайта на ФИСН <https://fisn.uni-plovdiv.bg/>.

Във ФИСН има създадена организация за привличане, прием и адаптиране на български и чуждестранни студенти и докторанти. Правилата за приемане на студенти се осъществяват в съответствие с правилата на ПУ (<https://uni-plovdiv.bg/pages/index/1030/>).

Има създадена много добра организация за рекламиране на специалностите, прием и адаптиране на студентите в ПН 9.1. на сайта на ПУ и специализирания сайт на ФИН (<https://uni-plovdiv.bg/pages/index/1184/>; https://fisn.uni-plovdiv.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=2688:2017-08-02-0630-44&catid=10:2009-12-02-15-36-31&Itemid=7), чрез ежегодно провеждания „Ден на отворените врати“, разпространение на рекламни материали и други форуми, предоставяне на информация за различни аспекти на административното обслужване (<https://uniplovdiv.bg/pages/index/1177/>) и други форми..

ФИСН има приети и действащи правила за признаване на придобитото висше образование и завършените периоди на обучение в чуждестранни висши училища за кандидати, които продължават своето обучение във ФИСН на ПУ, съобразени с правилата на Университета (<https://uni-plovdiv.bg/pages/index/1246/>). Във ФИСН има установена практика за вътрешно университетска и между факултетна мобилност.

Има изградена и функционираща система за поддържане и развитие на сътрудничество с други висши училища и организации в страната и чужбина и има сключени нови договори за мобилности по програма Еразъм+. Създадени са условия за оптимално интегриране на международната студентска мобилност в учебния процес чрез признаване на проведено обучение по различни дисциплини чрез тяхното приравняване към сходни дисциплини от учебния план. Утвърдено е издаването на официален сертификат (удостоверение), в което се вписват дисциплините и кредитите, взети успешно, но неописани в протокола за признаване. През отчетния период общо за ФИСН изходяща мобилност са осъществили 12 броя обучаеми, 2 от тях от ПН 9.1.

Във ФИСН има създадени възможности за сътрудничество с браншови организации, местни и държавни институции с цел насърчаване на дарителството на специализирана литература и софтуерни продукти за обезпечаване на обучението в професионалното направление. В ПН 9.1. е осигурена възможност на студентите за участие в реализиращата се научно-изследователска и художествено-творческа дейност и формите за нейното публично обективизиране. Налице е регламентирано участие на

студенти във вътрешно университетските проекти е представено във функциониращата система за организация, провеждане, класиране и отчитане на проектите, участващи в конкурса за финансиране от средствата, целево отпуснати от държавния бюджет за научноизследователска и художественотворческа дейност на ПУ.

ФИСН има утвърдена практика за прилагане на принципа на информиран избор и доброволно участие в изследователската дейност при реализирането на изследователски проекти сред студентите, в т. ч. и от ПН 9.1. През наблюдавания период в професионалното направление има 24 участия на студенти в научноизследователски университетски и национални проекта. В ПУ има регламентирани правила за спазване на държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища.

В ПУ е създадена система за регистриране на реализацията на завършилите студенти. За събиране на данните за завършилите студенти има изградена, поддържана и успешно функционираща система и организация за проучване на студентското мнение (<https://fisn.uni-plovdiv.bg/survey/admin/admin.php>), професионалната реализация на завършилите студенти (<https://fisn.uniplovdiv.bg/survey/index.php?sid=44152&lang=en>) и очакванията на работодателите по отношение на качеството на обучението и образователния продукт (<https://fisn.uni-plovdiv.bg/survey/index.php?sid=44152&lang=en>).

Стандарт 4 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

ПУ и ФИСН имат разработена политика за развитие и осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури. Съществуват публично оповестени конкретни и прозрачни процедури, отговарящи на законовите изисквания за приемане на работа на квалифициран академичен състав, осигуряващи обучението в професионалното направление.

В ПН 9.1. се полагат усилия за стимулиране на академичното развитие на преподавателския състав. Установява се напредък в кариерното израстване на преподавателите по отношение на придобиването на научни степени и академични длъжности. Обучението в ОКС "Бакалавър" и ОКС „Магистър“ в ПН 9.1. Национална сигурност е осигурено от академичен състав, включващ общо 31 преподаватели (към 1.05.2020 год. за учебната 2019/2020 год.). От тях на първи ОТД са 28 броя, в т.ч.: общо хабилитирани – 19, от тях - 3 професори и 16 доценти; общо нехабилитирани – 10, от тях главен

асистент „доктор“- 8, асистент „доктор“-1 и асистент-1. Относителният дял на академичния състав на първи ОТД, осигуряващ обучението в ПН 9.1 е 90,3 % от общия брой преподаватели, при средна възраст 48 години. Преподавателите на втори ОТД, осигуряващи обучението в ПН общо са 3- хабилитирани, в т.ч. 2 професори и 1 доцент, чийто относителен дял съставлява 9,7 % от общия брой преподаватели при средна възраст 57 години. Съотношението на хабилитираните към нехабилитираните преподаватели е 69,03% към 30,07%.

Профилиращите дисциплини в специалност “Национална сигурност” се водят от преподаватели, чийто квалификационен профил и представителна изследователска активност съответства на учебните дисциплини от учебния план. 81 % от дисциплините се водят от хабилитирани преподаватели, а останалите 13 курса се водят от нехабилитирани преподаватели доктори на I ОТД. От тях към момента на проверката по време на посещението в ПУ и към момента на изготвяне на доклада в Катедра „Политически науки и национална сигурност“ трима хабилитирани преподаватели от ПН 9.1. са регистрирани в НАЦИД, един от хабилитираните е регистриран в раздела „Текущи академични длъжности“ в сайта на НАЦИД.

ФИСН разполага с необходимия академичен състав, за осъществяване на качествено обучение на студенти в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, ПН 9.1. Национална сигурност, с което се изпълняват изискванията от ЗВО за нормативен минимум от хабилитирани преподаватели на основен трудов договор, със съответстваща на дисциплините квалификация и представителна изследователска активност.

ПУ прилага прозрачни процедури за оценка и стимулиране на развитието на качествен академичен състав. Има действаща система за атестиране на академичния състав, както и за стимулиране на кариерното развитие на преподавателите.

През отчетния период 25 (80.64%) от преподавателите, осигуряващи обучението в ПН 9.1. Национална сигурност, са преминали атестация. 2 от атестираните преподаватели са придобили нова академична длъжност – "асистент", 2 - "главен асистент", 1 - "доцент", 1 - "професор", двама са придобили ОНС „доктор“, а останалите 18 са получили положителна оценка. Има един привлечен преподавател. 38,80% от състава на преподавателите осигуряващи ПН 9.1. Национална сигурност, имат кариерно развитие.

ФИСН има разработени политики и практики на наблюдение, отчитане и обсъждане на изследователската дейност на академичния състав. Създадени са и се прилагат методи за стимулиране на преподавателите по отношение на учебна дейност, което е обвързано с допълнителните трудови възнаграждения, по отношение на атестацията и кариерното развитие на академичния състав.

В ПУ „Паисий Хилендарски“ има създадени добри условия за обмен на опит и възможност за повишаване и поддържане на международните позиции, за интегриране и международна екипност. ФИСН има изградена

организация за поддържане и развитие на сътрудничество с други висши училища и организации от страната и чужбина. Преподавателската мобилност се осъществява по линия на програма Еразъм + и по линия на обученията и лекционни курсове в чужбина по силата на двустранни споразумения, като за периода 2018 -2020 има сключени нови 30 договора по Програма Еразъм + и 7 договори за двустранно сътрудничество с български и чуждестранни университети.

През 2016 г. ФИСН се присъединява към проекта Central and South-East European PhD Network (CESEENET), чиято основна задача да се насърчи и улесни сътрудничеството в рамките на университетите от Централна и Югоизточна Европа по отношение на докторските програми. През 2018 г. ФИСН става равноправен партньор в международната академична мрежа BSEMAN

([http://www.rau.am/eng/news-en/rau-among-the-founders-of-the-black-sea-and-east-ern-mediterranean-academic-network/#rau\[Gallery\]/0/](http://www.rau.am/eng/news-en/rau-among-the-founders-of-the-black-sea-and-east-ern-mediterranean-academic-network/#rau[Gallery]/0/))

За последните четири години са осъществени 16 изходящи преподавателски мобилности в 9 университета с цел изнасяне на лекции, съобразени както с подготовката и приоритетните теми на съответните преподаватели, така и с изискванията на приемащата страна. Броят на изходящата преподавателската мобилност с цел обучение е 4. Осъществена е мобилност на преподавателите и чрез участие в конференции в страната 197 (82,08) и в чужбина 43 (17,92), общо 240.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

ПУ и ФИСН имат изградена нормативна база и създадени условия за участие на преподавателите и студентите в научноизследователската и художествено-творческата дейност. Преподавателите, студентите и докторантите на ФИСН реализират своята изследователска работа в съответствие с утвърдените и възприетите стандарти на научни публикации. В потвърждение на публикационната активност на академичния състав на ФИСН е информацията за акредитирания период, посочена в <https://pu-science.net/fisn/> както следва по категории: монографии/книги - 21 бр. (8,75 % относителен дял); глави в монографични изследвания – 4 бр. (1,67 %); студии – 18 бр. (7,5 %); статии -123 бр. (51,25 %); доклади – 63 бр. (26,25 %), учебници и учебни пособия – 11 бр. (4,58 %), общо за периода – 240 броя, в т.ч. 197 бр. (82,08 %) в България и 43 бр. (17, 92 %) в чужбина..

През отчетния период ФИСН има 94 участия на преподаватели в 3 международни, 4 национални и 6 вътрешно университетски проекта. Запазва се и активното участие на преподавателите (100%) в университетските проекти, финансирани от държавната субсидия. Двама

студенти от ПН 9.1. Национална сигурност са участвали и в националните практико-приложни проекти на МОН, даващи възможност на студентите приложат знанията, получени в Университета, и да придобият практически умения за работа в реална работна среда.

Измеримостта на ефективността и резултатите от научните изследвания е чрез публикационната активност в реферирани научни издания и бази данни. Академичният състав, студентите и докторантите на ФИСН имат свободен достъп до следните специализирани бази данни, сред които са: Science Direct; SCOPUS; Web of Science, ISI Web of Knowledge, ProQuest Central и др. В потвърждение е информацията за разпределени на публикациите на академичния състав от ФИСН, осигуряващ обучението в ПН 9.1. в списания импакт фактор и импакт ранг за акредитирания период (2016-2020) както следва: публикации в **Scopus** – общо 29 броя и в **Web of Science** – общо 29 бр.

Основната част от публикациите на преподавателите от ПН 9.1. са в реферирани и индексирани издания. Относителният дял на броя на цитиранията на научни трудове на преподаватели от факултета на основен трудов договор в реферирани научни списания и сборници през последните 5 г. към броя на академичния състав е **0,683 бр.** цитати за отчетния период.

Стандарт 5 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/ „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава“

ПУ и ФИСН имат осигурена финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности. ФИСН има изградена добра и достатъчна информационна и материално-техническа база за поддържане и осъществяване на качествена образователна и научноизследователска дейност в професионалните направления и специалности, по които се извършва обучение. За реализация на учебния процес са осигурени достатъчни и съвременни аудиторни зали и специализирани кабинети за лекционна, семинарна и практическа дейност със студентите, както и компютърни зали с непрекъснат достъп до интернет. Осигурена е високотехнологична среда стимулираща използването на интерактивни и технически базирани форми на обучение.

Създадената работната среда във ФИСН е в съответствие с изискванията на нормативните документи. Разпределението на залите за учебния процес е съобразено с броя на студентите в административните групи и подгрупи със спецификата на обучението. ФИСН има създадена и

поддържана добра материално-техническа и информационна база за провеждане на съвременно обучение и за стабилна научна и професионална подготовка на студентите от ПН 9.1. Национална сигурност. Материалната база, осигуряваща учебния процес по ПН 9.1. е достатъчна в количествено отношение, като непрекъснато повишава своите качествени параметри, за което е представен необходимия доказателствен материал..

ФИСН разполага с необходимата информационна база за обучение на студентите в професионалните направления и специалности, по които се извършва обучение. Студентите имат достъп до най-модерни и съвременни информационни източници, които съществено подпомагат тяхната подготовка.

За всички студенти и преподаватели от ФИСН и ПН 9.1. има осигурен достъп до безплатни лицензирани софтуерни продукти, предоставени от МОМН, съгласно с лицензионно споразумение с Майкрософт: Windows 8 Enterprise, 64 bit, English, Windows 8 Enterprise, 32 bit, English, Microsoft Windows 7 Professional – 32 bit, Microsoft Windows 7 Professional – 64 bit, Microsoft Windows XP Professional – 32 bit, Microsoft Windows XP Professional – 64 bit, Microsoft Office 2010 Professional Plus, Microsoft Office 2010 Language Pack Bulgarian, Microsoft Office 2007 Suites, Microsoft Office 2003 Suites, Microsoft Visual Studio 2010 Pro, а така също и закупените през 2015 година: SPSS-25.0, NVivo.

Университетската библиотека има създадена собствена интернет-страница: <http://lib.uni-plovdiv.bg/> и няколко функционални фонда. Библиотеката на ФИСН функционира като филиал на университетската библиотека на ПУ „П. Хилендарски“ и разполага с 280 000 библиотечни документа от всички области на науката и с достъп до многобройни електронни бази от данни. За студентите от специалност „Национална сигурност“ е осигурен свободен достъп до литературата в университетската библиотека и библиотеката на ФИСН, в която е обособен раздел с над 400 библиотечни единици в ПН 9.1. Осигурен е свободен Интернет-достъп, в това число и безжичен, както и възможност за използване на междубиблиотечния обмен.

Обучението по профилиращите дисциплини от учебните планове на ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ по ПН 9.1. Национална сигурност е осигурено със съвременни учебници, учебни помагала и електронни ръководства, като този процес е постоянен и съпътства цялостното обучение на студентите.

На разположение на студентите и преподавателите от ПН 9.1. има осигурен целогодишен неограничен достъп до научни бази данни, като SCIEDIRECT, SCOPUS, EBSCO и др. Актуалните новини във връзка с обогатяването на достъпа до бази-данни непрекъснато се актуализират на сайта на университета в подкрепа на разширяване на възможностите за използване на иновативни средства за образователни нужди.

ФИСН е съчредител на формирането на Лаборатория за компютърно подпомагане на обучението и научните изследвания (CartLab). Факултетът

системно използва електронни курсове и помагала в учебния процес на платформата Moodle. В услугата net.students на лабораторията CartLab са включени над 30 електронни курса, които активно подпомагат практиката за проверка и констатиране на случаи за плагиатство от студенти, докторанти и преподаватели.

В ПН 9.1. на този етап не се предлага дистанционна форма на обучение.

Стандарт 6 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“.

ПУ има разработена Интегрирана управленска информационна система, изградена на модулен принцип, включваща университетски системи за управление, която се използва и в ПН 9.1 Национална сигурност. Университетската информационна система съдържа пълна информация за студента, като позволява бързо и лесно получаване на актуална информация за развитието, успеха на студентите, включително прекъсналите, с не положени изпити и техния процент спрямо общия брой на студентите.

За студентската удовлетвореност от обучението в ПН 9.1. и предложенията за промени е създадена система за анкетни проучвания в края на всеки семестър, в края на учебната година и при дипломирането. Резултатите от анкетните проучвания се обсъждат от създадената и функционираща Факултетна комисия по качеството с участието и на студенти. Обобщени данни от тези проучвания се публикуват на специализирания сайт на ФИСН.

Във ФИСН е създадена система за вътрешен мониторинг на учебните програми, подпомагащ периодичното обновяване на учебните ресурси в ПН 9.1. Обучението в ПН е обезпечено с различни софтуерни продукти - SPSS, NVivo, Microinvest TP3 и LC Pro, ERP и BI софтуер, GRETL, R studio, Python, PSPP и RapidMiner. За осигуряване на информация за оценката на потребителите за подготовката на завършилите във ФИСН се провеждат анкетни проучвания сред работодателите, резултатите от които се обсъждат на среща с представители от бизнес структури и структури по сигурността.

ФИСН има собствена информационна база и система за регистриране на кариерното развитие на студентите след тяхното дипломиране. Проследяването на професионалното развитие на завършващите факултета бакалаври и магистри се осъществява чрез анкети на хартиен носител или в електронен вариант (<https://fisn.uni-plovdiv.bg/survey/index.php?sid=44152&lang=en>). Към момента все още няма завършил випуск в ПН 9.1. Национална сигурност, поради което липсва съответната информация за направлението.

Във ФИСН се поддържа база данни за научните постижения за ПН 9.1 Национална сигурност, които се вземат предвид при актуализирането и

разработването на нова учебна документация.

Стандарт 7 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

Във ФИСН е създадена добра организация на процесите за предоставяне на лесно достъпна информация, селектиране, организиране, провеждане, контрол и отчитане на мобилността на преподаватели, докторанти и студенти от ПН 9.1. Национална сигурност през целия жизнен цикъл на обучение. Достъпни за студентите и за обществеността са социалната медия Facebook, „Ден на отворените врати“, специализираните сайтове на катедрата и факултета, собствени издания (ежемесечният вестник „Пловдивски университет“), с който се популяризира информацията и за ПН 9.1. Национална сигурност, кандидатстудентски справочници, външни средства за масова комуникация – регионални и национални печатни и електронни медии.

За популяризиране на публикационната активност на академичния състав в ПН 9.1. е създаден специализиран сайт на ФИСН и електронна система за анализ на научните публикации с точни библиографски данни. Преподавателите имат профили в мрежата ResearchGate.

Информацията за жизнения цикъл на студента от ПН 9.1. Национална сигурност се съдържа в специализираните факултетен и катедрен сайт, на информационните табла в сградата на ПУ и в Наръчник на студента.

Условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, които предлага професионалното направление са обявени на интернет сайта и периодично се обсъждат на форуми и инициативи, организирани от катедрата и факултета.

За перспективите за професионална реализация на обучаемите от ФИСН и ПН 9.1. се организира и провежда форум „Студентите питат – бизнесът и науката отговарят“, в който участват работодатели, представители на местната и държавната администрация, бизнеса и други. Създадена е система от стимули за насърчаване участието в научни форуми и популяризиране на научната продукция и творческите изяви на студенти и преподаватели.

Условията за мобилност на студенти и преподаватели публично са оповестени на сайта на ПУ и се провеждат периодично срещи за разясняване на правилата за мобилност.

ФИСН поддържа комуникация със студентски организации като AIESEC, като представители на факултета подпомагат информационната активност, касаеща стажове и включване в програми.

Стандарт 8 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със

стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“.

Във ФИСН е изградена и функционира система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес с водеща ролята на Факултетната комисия по качеството. ФИСН има добра система за управление и мониторинг на актуализацията на учебните планове, учебните програми и качеството на образователния процес. Разработени са задължителни процедури за разработване, актуализиране, мониторинг на учебните планове и учебните програми. В ПН 9.1. периодично се актуализират учебните програми след извършен мониторинг на потребностите от промяна с отчитане на мненията и становищата на студентите и работодателите за качеството на учебните програми.

Удовлетвореността от учебното съдържание, методите на преподаване и оценяване се проучват в рамките на Системата за управление на качеството, както и чрез взаимодействие със Студентския съвет и с органите на управление на ФИСН.

Във ФИСН е създадена добра и работеща система за мониторинг на успеваемостта на студентите в процеса на тяхното обучение и след успешното завършване на съответната степен на висше образование чрез провеждане на анкетни проучвания (на хартиен и електронен носител) и с други изследователски методи, с които се набира и анализира информация.

Стандарт 9 се изпълнява напълно.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“.

Във ФИСН и в ПН 9.1. Национална сигурност има създадена система и се извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по ПН, която е сертифицирана с международен сертификат по качество - EN ISO 9001:2015. Разработени са процедури за вътрешен одит, който веднъж в годината оценява състоянието, пригодността, адекватността, ефикасността и резултатността на СООК на ПУ и Факултетната комисия по качеството.

ФИСН и ПН 9.1. имат приети стандарти за следене на изпълнението на целите на образователния процес – разработени са на ниво отделна дисциплина и на ниво специалност. Провежда се вътрешен периодичен мониторинг на учебните програми по отделните дисциплини. Създадена е система за външно оценяване на учебните програми на ПН 9.1. за осигуряване на тяхното качество посредством периодично анкетиране на работодатели.

Международната оценка на учебните планове и програми се

осъществява чрез обсъждания с експерти от Европейския парламент и чужди държави – Израел и други, които се включиха и при срещите на Експертната група в ПУ.

Катедреното и факултетно ръководства отчитат работата в конкурентна среда. Стриктно се следят промените в тенденциите при изграждането на учебните планове в ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър“ в ПН 9.1. в конкурентните български ВУ и се отчита чуждестранния опит. Установени са и се разширяват международните сътрудничества с университети и експерти по проблеми на националната сигурност от различни държави, приоритетно с Израел и Русия, от където се привличат експерти от сигурността за лектори пред студентите от ПН 9.1. в ПУ.

Във ФИСН има традиция в комисиите за семестриални и държавни изпити да се канят представители от други висши училища и потребители с цел обмяна на опит, подобряване на качеството на преподаване и обратна информация за постиженията на студентите. В изпитните комисии по ПН 9.1. Национална сигурност ПУ си партнира с представители на Българска асоциация на сертифицираните етични хакери, Българска асоциация по Киберсигурност, Институт по психология на МВР, Академия на МВР и други.

В ПН 9.1. Национална сигурност планираните дейности по самооценяване и външни оценки се осъществяват в рамките на процедурите за институционална и програмна акредитация и на прегледите за поддържането на сертификата за качество на обучението.

Стандарт 10 се изпълнява напълно.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти”, на **30.09. 2020 г. (Протокол № 20)**, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ на основание обща оценка 8, 69 (осем цяло и шестдесет и девет стотни) за образователно-квалификационни степени (ОКС):

„бакалавър“ „Национална сигурност“ – редовна и задочна форма на обучение;

„магистър“: „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“ – редовна и задочна форма и „Киберсигурност“ – редовна и задочна форма.

2. Срокът на валидност на акредитацията е ПЕТ години, съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, както следва:

- за ОКС „бакалавър“ – 800 студенти (редовна и задочна форма на обучение);

- за ОКС „магистър“ – 400 студенти (редовна и задочна форма)

Общо за професионалното направление: 1 200 студенти.

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана прави следните **препоръки**:

1. Да продължи подготовката на хабилитирани преподаватели от Катедра ”Политически науки и национална сигурност” и съвременната им регистрация в НАЦИД, в раздела „Хабилитирани лица с наукометрични показатели” в ПН 9.1 Национална сигурност. *Срок - постоянен.*

2. Да се прецизират учебните планове за по-балансирано разпределение на хорариума и съответно кредитите между задължителните, избираемите и факултативните дисциплини, като в учебните планове за ОКС „магистър“ се включат и факултативни дисциплини. *Срок: септември 2023 година*

3. Да продължи разширяването на международното сътрудничество по ПН 9.1. Национална сигурност, осигуряващо условия за международна изходяща и входяща мобилност на преподаватели и студенти, чрез програма Еразъм+ и други възможности. *Срок – постоянен.*

4. Да се развие специализирана учебна база и да се обогатява специализирания библиотечен фонд за ПН 9.1 Национална сигурност. *Срок – постоянен.*

Общата словесна оценка в съответствие с получената числова е: съществено съответствие.

Председател на ПКСПНСО:
(проф. д.ик.н. Гошо Петков)